

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา และเพื่อจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชุมชน

การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ทุ่งนาเป็นพื้นที่ชุมชนอันประกอบด้วยพื้นที่ย่านที่อยู่อาศัยและย่านการค้า เนื่องมาจากข้อได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งของพื้นที่ศึกษาซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับตัวเมืองเชียงใหม่ มีถนนสายเชียงใหม่-สันกำแพงเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่าง 2 อำเภอ และยังสามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้ ประกอบกับการมีประวัติความเป็นมาด้านการทำรมที่ยาวนานด้วย

ในการจัดทำฐานข้อมูล ได้ใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม ภาพถ่ายทางอากาศ และการสำรวจภาคสนาม นำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และสร้างเป็นฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ได้จำนวน 11 ชั้นข้อมูล ได้แก่ ขอบเขตการปกครอง ถนน แม่เฒ่า การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2548 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2551 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2555 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2551 การใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2555 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางหัตถกรรมและภูมิปัญญา และสถานที่สำคัญ ซึ่งได้มีการเผยแพร่เพื่อให้คนในท้องถิ่นและผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้าใจข้อมูลพื้นฐานในเชิงพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวนั้น อันจะนำไปสู่การวางรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การใช้ประโยชน์ที่ดิน แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

This study is a survey research with a three-fold purpose: (1) to classify land utilization in Tonpao sub-district, Sankampaeng district, Chiang Mai; (2) to collect data on tourist attractions in the study area; and (3) to create a local knowledge database of tourist attractions in the study area. Data were collected by geographical instruments, interviewing, and convening a public forum. The findings were as follows:

1. The land utilization in the study area tends to change from fields to community consisting of residential and business areas. These changes are due to the advantage of its location close to Chiang Mai city center. In addition, the Chiang Mai-Sankampaeng highway which connects the Chiang Mai and Sankampaeng district, leads to other tourist attractions. The Sankampaeng district also has a long history of umbrella manufacturing.
2. The contents of the database were collected from satellite images, aerial photos, and field surveys. All contents were then brought into a geographic information system. The database was classified into 11 data levels, i.e., political subdivision, road, river, land utilization (2005), land utilization (2012), land utilization (2005, 2008), land utilization (2008, 2012), historical tourist attractions, arts and cultures, tourist attractions related to handicrafts and traditions, and important sites. All 11 data levels were launched to local people and tourism entrepreneurs in order to enhance their understanding of basic spatial/geographic data of the tourist attractions. In doing so, it will lead to lay the foundation for the sustainable development of integrated tourism industry.

Keywords: Geographic Information System, Land Utilization, Tourism Area

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์: กรณีศึกษา ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2555 โดยผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบคุณสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ที่เอื้อเฟื้อภาพข้อมูลดาวเทียมสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมถึงท่านศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ ที่ได้ให้คำปรึกษา ซึ่งทำให้โครงการวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

บรมศักดิ์ กลั่นเรืองแสง